

دہ پین تہ نلیل

خہونا نقیسہ رہ کئی ژ (نہ فہر) (۱)

شعر: ماجد الحیدر

وہرگیان: عارف حیتو

دەپى دووى:

ئەنلىلى ئەز داخوازكرمه سه ترنجانى
 ب ساناهى من ددۆرینیت
 قەبى وى دخوازم و جاره كا دى من ددۆرینیت
 ب من دكەنیت و چاقى خوه ل من دنقینیت
 ما تو نزانى كورپى من...
 چەندین چەرخن قى یاریى دكەم
 مروقتین فانی بەیدەقن
 شاهین وى وەرەقن
 پف دكەمى و كەنگى من دقیت، فەدگوھیزم..
 داکو دفنا پەرىشانان پى بشكىنم!؟

دەپى سى:

ئەنلىل پرسیارین ل سەر مەيى ژ من دكەت
 شیرەت دكەم: زۆر قەنەخۆ!
 مە یا زانی- تو بەرپرسى قان كەونانى
 گەر تە قەخوار، بلا جاما تە پەمبى بیت
 داکو ھەكو گەرمییا وى ل تە زەبیری و
 تە ژ بیزارى- بەر ب سەرىن مەقە ھاقت
 دا پى نەشكىن!

دەپى چوارى:

.. ئەو پرسیارا ولاتى من، ژ من دکەت:
 رەوشا وارى تە چاوايە، ئەوى دىيژنى..
 ئەوى دىيژنى.. ئاە.. هەى ژيیرکرن
 (فریشتەكى زیدە ب توورە، پستەپستەک د گوھیدا کر)
 ئاە.. هاتە بىرا من
 ولاتى شاعرین هەردەم ئالوز
 وارى دارقەسپان و هەقشیی ئاگرى
 ئەقە چەندین چەرخن من چ ژ هەوە نەبھىستییه
 ئەرى ما هیشتا هوون...
 زەقۆرەیان ژ پیخەمەتی من ئاڤا دکەن!؟
 -!! -

پرسیار ژ من دکەت کا تا نھۆ
 خەلک تاعەتی و نڤیژان دکەن؟
 ئەز ژى درەوا دکەم:
 - ھندەک ژى.. ھەمیا دلۆڤانییا وە دڤیت

- ھەى درەوین!
 (زەلامەكى شىست سالى يى ل رەخى راستى ژ عەرشى
 پروونشتییه و ل من دڤیژنیت
 چەند ئیپینن ئاگر ژى دڤیت، ل من دبارینیت!!

بیدەنگ دىیت، ژى دپرسم:

- ببوره ما تو کی؟!
 ئەو دەنگی من نابھیسیت
 دبیته پەیکەر،
 پاشی مینا شەمالکی دحەلیت و
 چ شوونپێ ل پاش وی نامین
 ئەنلیل.. مەندەھۆشیی د چاقین مندا دخوینیت
 فەرمانی ددەت، وی دیمەنی ژبیر بکەم
 هاویش دیم و سەری خوە بو وی دچەمینم!

دەپی پینجی:

ئەف شەفە میقانی منی
 بەری بچی، هەمی داخواری یین خوە بیژە
 تە چ دقیتن، بی شەرمینی.. داخواز بکە
 تە مأل دقیت، مولک، پەری
 تە مە ی دقیت.. قاپین زبیری...
 - سوپاس ئەنلیلی مەزندە
 ل من بەخشە..
 من چ نەقیت و چ تشتان داخواز ناکەم
 یا من دقیت، بەس بەرسقا
 پرسیارە کا حەبیراندیم:
 ژبو چ بوو تە عەبدین خوە ئافراندین؟
 بوچی تە کرنە میللەت و ژن و زەلام؟
 بوچی تە ھندەک ئازاد دان، ھندەک کویلە؟
 ئەری بوچی تو بلند دکە ی و نزم دکە ی،

ددهی، دستینی،
 نیزیك دكهی، دوور دكهی،
 دهه پرفی، دنژی؟...
 پرسیارا من- نه ژبیزارییه، حاشا-
 بهلكو من دقیت د مەرهما تشتان بگههم!
 ئەنللی ب دریزی هزرا خوه كر
 دهستی خوه ب پیهین پیروژدا دئینا خوار:
 هو کورئ من..
 ته ناخئ من پر کوفان كر
 ته ئاگرهك دناف دلئ مندا هه لكر
 پیراتیئ ل بن خولیا دوباره بوونئ دپه چنیت
 کورئ منو..
 تو یئ پرسا رازا رازان ژ من دكهی
 ئەوئ رازا ئانو^(۴)، یان ئەنکی^(۵) نزانیت
 تو پرسیارا رازه کئ دكهی
 خو ئەوئ تو ل هه زه رتا وی ژئ نزانیت
 ئەنللی ژئ نزانیت!!

دههمه ن:

- (۱) نهفه ر: باژیرکه کئ دیرینئ دهفه رین فوراتا نافه راستییه دگوتنئ «نیرو»، په رسگه ها ئەنللی لئ بوو. پامانا نافئ وی ئەوه کو خه لکئ وی بله ز بهر ب شه رپشه یان هه ر کاره کئ گرنگئ دیفه دچن. نهو ناحیه که ژ فهزا عه فهک، سه ر ب پاریزگه ها زیقارقه یه.
- (۲) د میتولوژیا میزوبوتامیادا، ئەنللی ژ جووتبوونا ئان (خودافه ندئ ئاسمانئ) و کی (خودافه ندا عه ردی) دبیت. ئەو بلندترین خودافه ندئ سۆمه رییانه، په رسگه ها وی «ئیکور» ل باژیری (نهفه ر)ه. خودافه ندئ با و باروؤقییه، چاره نقیسه مرؤفان د ده ستدایه، ئەوه مه لیکین دده ته وی که سه ئ ئەوه هه لدبژیریت، ئەوه خیرئ و شه ری دده ته مرؤفان و ئەوه یئ توفان هه نارق.
- (۳) تیه مات، تیامات خودافه ندا ئافا شوور و دایکا خودافه ندانه. ل دهف بابلییان مه ردوخ ل جه ئ ئەنللی هاتییه دانان، مه ردوخ رکابه رییا تیاماتئ دکه ت و دشه ره کئ ته حل و دریزدا سه رکه فتنئ ب ده ستفه دئینیت و له شی وی دکه ته دوو قه ت. لئ به ری مه ریت ئەوه ئەژدیها و هو فان به رده ده ته وه لاتئ دناقه را دو رووباراندا.
- (۴) ئانو، ئان: ئاسمانه یان خودافه ندئ ئاسمانیه د میتولوژیا میزوبوتامیادا، په رسگه ها وی «ئیان» ل باژیری (ئوروک) بوو.
- (۵) ئینکی، ئەنکی: خودافه ندا ئافا شرین بوو پاشی دبته خودافه ندا هه می ئافئ و ده ریایین ئافا بن عه رد، په رسگه ها وی «ئاپزو» ل باژیری (ئه ریدو) بوو.

ژیدهر:

الواح أنلیل: رؤیا کاتب من نفر. من دیوان (النهار الاخیر- ۲۰۰۰)، ص ۱۶-۲۱.